

©Irene Galera/JRS

INFANCIA REFUXIADA

Por unha educación que protexe

 alboan | **entreculturas**

Infancia Refuxiada

O mundo enfrenta crises interconectadas nas que o cambio climático, os conflitos armados e os desprazamentos forzados refórzanse mutuamente, afectando de maneira especialmente grave á infancia.

Actualmente, máis de 110 millóns de persoas no mundo víronse forzadas a desprazarse, e estímase que case o 40 % son nenos, nenas e adolescentes, moitos deles privados de protección, estabilidade e oportunidades de futuro.

En rexións como Sudán do Sur e a República Democrática do Congo, millóns de nenos e nenas crecen en contextos de refuxio ou desprazamento prolongado, con acceso moi limitado a servizos básicos como educación, atención sanitaria ou auga potable. Estes contextos incrementan de forma alarmante os riscos de violencia, abusos, violencia sexual, traballo infantil ou recrutamento forzoso por grupos armados

O acceso á educación convértese nun pilar fundamental en contextos de emerxencia. Para a infancia desprazada, a escola non só é un espazo de aprendizaxe, senón tamén unha contorna segura que fortalece a resiliencia, contribúe á recuperación emocional e reduce a exposición a múltiples formas de violencia. Con todo, a nivel global, millóns de nenos e nenas refuxiados seguen fóra do sistema educativo, especialmente en secundaria, o que compromete seriamente o seu desenvolvemento e as súas perspectivas de futuro.

Estas crises non son fenómenos illados, senón parte dun escenario global complexo que require respostas coordinadas, cooperación internacional e enfoques integrais que conecten o local co global, poñendo ás persoas, e especialmente á infancia, no centro.

En 2026, o enfoque de Entreculturas e Alboan céntrase en apoiar á infancia refuxiada mediante proxectos que garantan educación, protección e benestar en contextos de emerxencia. Xunto ás nosas organizacións socias, como o Servizo Xesuíta a Refuxiados (JRS) e o Servizo Xesuíta a Migrantes (SJM), acompañamos e atendemos a persoas migrantes e refuxiadas en orixe, tránsito, destino e retorno, cun foco especial na protección do dereito á educación como ferramenta clave para romper os ciclos de exclusión e construír futuro.

Por estes motivos en 2026 corremos pola Infancia Refuxiada

Sudán do Sur

Sudán do Sur enfrenta unha crise humanitaria profunda, estrutural e prolongada, que impacta de modo particularmente severo na infancia. Na actualidade é o país máis pobre do mundo, con indicadores de desenvolvemento humano críticos, e unha gran parte da súa poboación vive en situación de extrema vulnerabilidade.

O país enfróntase a múltiples retos, entre os que destacan altos niveis de conflictividade, país con conflito altamente violento, deficiencias básicas moi severas en materia de auga, saneamento e hixiene, vulnerabilidade socioeconómica, exposición a desastres naturais como inundacións e epidemias, e falta de capacidade institucional de resposta e carencias en infraestrutura básica.

Como resultado desta crise, millóns de persoas, refuxiadas, desprazadas internas ou retornadas, loitan por sobrevivir.

A crise en Sudán provocou o desprazamento de máis de 12 millóns de persoas, converténdoa na maior crise de desprazamento do mundo, con máis de 11 millóns de desprazados internos e ao redor de 4 millóns de persoas refuxiadas e solicitantes de asilo en países veciños como Chad e Sudán do Sur (ACNUR, 2025), sendo Sudán o principal país de orixe, co 94% de persoas refuxiadas.

Ante este contexto, a infancia, especialmente nenas, nenos e adolescentes refuxiados, desprazados ou retornados, atópase entre os grupos máis afectados. Moitos carecen de acceso a educación, a espazos seguros, a servizos básicos de auga e saneamento, a atención en saúde, a protección psicosocial, e en moitos casos están expostos a violencia, explotación, desnutrición ou enfermidades.

Organizacións con experiencia na zona, como Entreculturas xunto ao seu socio local Servizo Xesuíta a Refuxiados (JRS), viñeron desenvolvendo intervencións que confirman a urxencia de actuar.

Este proxecto propón intervir en campos e asentamentos de refuxiados e pobos de acollida, como os campos de Makpandu (estado de Equatoria Occidental) e Maban, zonas de asentamento de desprazados internos, cun enfoque centrado na infancia, priorizando a nenas, nenos e adolescentes refuxiados, retornados ou desprazados internos, así como ás súas familias e comunidades.

O proxecto apoiará a 465 persoas (272 mulleres e 200 homes), priorizando ás persoas refuxiadas, retornadas e desprazadas internas, as nenas, nenos e adolescentes, as persoas con discapacidade e as mulleres en situación de vulnerabilidade e sobreviventes de SGBV (Violencia Sexual e de Xénero), en contexto de emerxencia e con prioridade en infancia.

Con esta intervención aspiramos non só a mitigar as consecuencias inmediatas da crise (privación, desprotección, vulnerabilidade), senón a contribuír ao desenvolvemento, resiliencia e futuro dunha xeración que naceu ou creceu baixo conflito, unha xeración que pode ser clave para a reconstrución social, a paz e a estabilidade de Sudán do Sur.

República Democrática do Congo

O leste da República Democrática do Congo enfrenta unha das crises humanitarias máis graves e prolongadas do mundo, caracterizada por violencia extrema, desprazamentos masivos e violacións sistemáticas dos dereitos da infancia. A intensificación do conflito en xaneiro de 2025, coa toma das cidades de Goma e Bukavu, obrigou a máis de 2,5 millóns de nenos e nenas a desprazarse, mentres que centos de escolas foron utilizadas como refuxio, deixando a máis de 375.000 menores sen acceso á educación.

O Servizo Xesuíta a Refuxiados (JRS), presente no país desde 1995, acompañou de maneira constante a refuxiados, desprazados e comunidades vulnerables, brindando apoio en educación formal e informal, asistencia psicosocial, axuda de emerxencia, medios de subsistencia, protección e programas de reconciliación en Kivu Norte e Sur.

Nos últimos anos, os seus programas educativos beneficiaron a máis de 41.000 persoas, cun enfoque especial en educación inclusiva, formación docente e apoio a nenas e novas.

Neste contexto, o proxecto busca mellorar o benestar psicolóxico e a resiliencia de aproximadamente 2.000 nenos e nenas, incluíndo desprazados, repatriados e menores de comunidades de acollida, mediante sesións de apoio psicosocial, prevención e resposta a abusos, así como actividades recreativas e lúdicas en 10 escolas públicas ao redor de Goma. Ademais, ofrecerase acompañamento psicosocial a docentes e organizaranse torneos deportivos e culturais, xunto coa distribución de kits recreativos, co obxectivo de fortalecer tanto as condicións educativas como a calidade de vida dos menores beneficiarios.

CCorre por unha Causa lémbraos que vivimos nun contexto no que as emerxencias humanitarias, as crises ambientais e a inestabilidade política entrelázanse.

Entender esta complexidade é esencial para construír solucións duradeiras que garantan dereitos fundamentais, especialmente para a infancia nos contextos máis fráxiles.

CONTRIBUÍNDOL AOS ODS

